

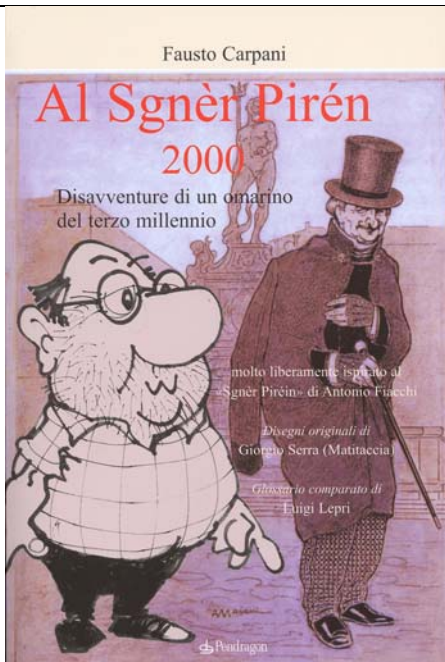

al Pànt dla Biànnda nómmer 71

Vitaliano Travini: un òmen giòsst

A Bulaggna i én in dimónndi quí ch'i han cgnusó Travén, ón ed chi òmen ch'i sguàzen s'i pòlen dèr una man a chi ha bisàggn, sànta pretànder inciónna arcgnusànta. Vitagliàn, bulgnais stièt, quènta elementèr, dàu man d'òr e un còr grand cme un cundumènni, l'èra stè anc un partigiàn (mo an vlé màì inción riconosimànt) e al fó ón di fundadùr dla Cooperatíva ed Garanzì di Artigiàn. Mo par mé però al fó sàuratótt un amìg anzi, un secànd pèder suridànt, ch'al fó sànter con mé tòtti àl vòlt ch'a in fó ed bisàggn. Par ló ajutèr quí ch'i èren in dificolte l'èra una nezesità, fóssel mo dån Iusèf, l'arziprìt dl Arclìz o un vèc' stalìr dl ipòdrom. La sò cà l'èra sànter avèrta, int al vair sàns dla paròla, anc parché l'Ènnia, sò mujèr, una rumagnòla sànter alìgra e gran cùga, l'èra prezìsa a ló.

Adíó, mí vèc' e bån Travén: l'è stè un unàur avair la tò amizèzza.

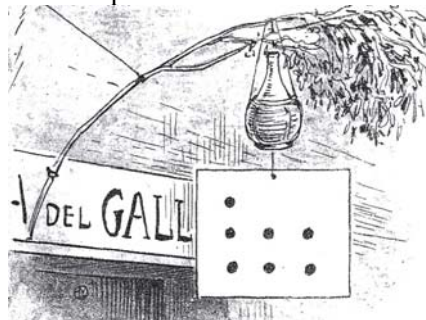

Ècco, al malèster l'è fàt e al líber l'è bèle stanpè, con i dsèggn ed Matitàza e al glosèri ed Gigèn: ai rèsta sàul da fèr la presentaziàn. Lonedé 28 d avréll, al sí dal dàpp-mezdé int al Zànter Zìvic däl Làm, via M. Polo 51. A fèr dàu ciàcher ai srà l autàur (ch'a srèv pò mé) con Gigèn Lìvra, Bertén d Sèra, Àmos d Lèli, Marco Poli e Matitàza. S an avì gnént ed méi da fèr... nuèter as catàn lé.

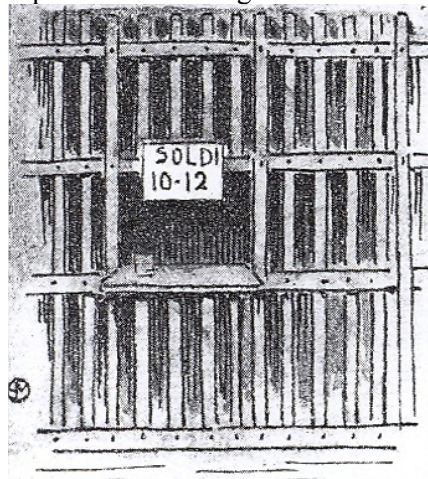
Šbarluciànd sta vèci pàgin

Curiosità da ustarì

Par cgnosser cum la psèva èser la vèta d una vòlta a Bulaggna e dintorni, a mé am piès ògni tant ed tór in man un quèlc vèc' líber. Quassta che qué l'è stè la vòlta ed "Bologna che scompare" d Alfredo Testoni, con àl figùr dsgnè da Nasìca e, a prupòsit ed dsèggn, ècco qué sàtta l'insàgna d un'ustarì d canpàgna d una móccia d àn indrì. Scadagnón ed chi pònt nìgher dpént in vatta al'asden ch'al pindèva dala zócca, al stèva a rapresentèr un bajòc e quasst al sarvèva par quí ch'in cgnusèven brìsa i nómmer e la scritùra, i analfabèt insàmma, opùr anc quí ch'i savèven lèzer e scrìver fòra che quand i èren inbarièg dūr... Chi pònt nìgher i èren dånca una spèzie ed léssta di prèzi.

Se pò l'inbariagadùra ed zèrt avintùr la dvintèva particolarmànt viulànta, ècco che in dimónndi ustarì ai èra la *bucatta* (qué sàtta), una spèzie ed rastlìra ed laggn con un fnistròt par slungchèr mzatt, líter e pistón ai cliènt, sànta andèr a rìsg ed ciapèr un scupazàn o una šbutigliè in frànt...

I èren èter ténp, vaira? Sé, parché incù i inbariagùt i én sparé... e as pòl girèr trancuèll pr àl strè ed Bulaggna, spzialmànt ala sìra...

Cari Amichi Lettori,

in quvèl mentre che io scrivo queste poche parole, la pòsta letrònica che dovrebbe permettersi di comunicare con l'universo mondo e cvindi anche con Voi, è fuori uso da uno sparverso di tempo. Oramai mi sono stancato di fare il 187 e di parlare con una vàuš che viene chi-sà da in dóvv, per poi sentirmi domandare se io ci ho il mòdem o l'adiesseelle (e io ce li ho ambedue), oppure se ho pagato la bolletta (e io la pago sempre senza sbattere giglio). Insomma: tutto quvèsto per dirci che non so più a quale santo votare, tanto sono tutti d'accordo per metterselo in quvèl posto. Alice sarà artornata a fare un giro nel paese delle meraviglie, parché qué a maravièrum ai é sàul la totale inefficenza della signora Telecom. Per non dire ed sò maré, Aladino, che a sentire loro io avrebbe potuto telefonare agratis dapartótt e che invèzi, dàpp a una stmèna si è ammutolito e an sànt pió riusé a dscàrrer con inción!

Una qualchevolta mi domando se non sarò io a difettare di con-petenza, di cui stamatènta ne ho avuto la riprova arrecandomi per pura coriosità in un supermercato della formatica: voi non ci crederete, mo di tutti gli articoli che ho visti esposti là di dentro, di un buvòn 70 del cento io non saprebbe spiegarci l'utilizzo!

In questa spasmodica attesa di poter tornare a dscàrrer con il mondo, sàuratótt con chi amìg ch'i arzàvven al giornalén per via talematica in luvòghi esotichi e lontani (John in Austràglia, Franco in Argentènta, pr esàntpi, e tanti altri spargugliati per ogni in dove) io mando un gratto pensiero ai signori derigenti della Telecom, formolando voti affinchè i soldi che percepiscono da io senza per altro fornirmi un servizio degente, gli vadino spesi tutti per conperare della pomata anti muròidi. Nel contempo, e sembra squasi una beffa, lo riceveranno per posta ordinaria tutti quelli che non hanno il con-piùter.

Io non so se e quvando sarà possibile spedirvi questo nùmmero 71 e comuncve: tersuà a làur sgnàuri...

Bulaggna e la Gugliardî

Int al nómmer 68 dal Pânt dla Biânnda ai é un scrétt dal dutâur Roberto Sgarzi, sòzi cunsjîr dla Famajja Bulgnaiša, in dôvv l arcôrda socuànt persunâg' dla gugliardî, qualla che ló l ha visó da studânt ed medgéna. Mé e ló as sän cgnusó pròpi in cal períod e al sô scrétt al m ha fât vgnîr la vójjia anc a mé ed dîr quel dl argumânt e di persunâg' d alâura, presapôc i ân dal '50 al '60. I bulgnîs d una zërta etè i s arcurdaràn chi dû dé terébbil dla "Fèsta delle Matricole", quand par Bulaggna ai girèva däl zintunèra ed zûven fté in manîra stravaganta, di fracasón ch'i rinpèven i barr pió elegànt cme Vischèrdis, Zananén e la Canâsta, fagànd fôra tótti ä l pâst, ä l tåurt däluzi e salè, i aperitív e al vén, sänza mâi métter man al catuén, con däl sfilè ed câr che pió šgangarè e stranpalè l èra inpusébbil; andànd al cinnema a grètis e, arivè a sîra, la chiusûra in glòria, in bâl ed quèng' o vént ala vólta, in Bartîra, int l'Ugnân, int äli Ôc, ecz. par fèr còsa? Mo dal... casén!

Fén da prémma dla guèra la gugliardî bulgnaiša l'ha lasè di séggn inpurtànt par l'Università e par la zitè. Pinsè ch'l'ha avó däl personalitè ed valâur cme Enzo Biagi, Quinto Ghermandi, Gianni Granzotto, Renzo Renzi, Leonardo Possati, Sergio Telmon e tant èter, fiûr ed giornaléssta, profusionéssta e artéssta cme lâur. Pr esâmpi Nardo Giardina, che in chi ân che lé al fundé la *Superior Magistratus Ragtime Band* e che, sänper con al stass suzès, la tén bòta anc incû col nómm ed *Doctor Dixie Jazz Band*. E chi èter dû elemént straudinèri par senpatî, vójjia ed šburdlèr e fâza tòsta cme studént, mo ed qualitè int la vétta profesionèl: Federico Marsala e Aristide Galliani! Al prémm al dvinté diretâur dl'astantarî e prânt sucâurs al Sant'Åursla e al secànd, pr an stèr da manc, dl'astantarî e prânt sucâurs dal Šbdèl Mazâur!

La Gugliardî l'èra urganizè in môd sèri, con un urganîsum ufizièl, arcgnusó anc dal Retâur: l'*Ordine del Fittonè*, ch'l'avèva al nómm latén ed "SACER VENERABILIS-QUE FICTONIS ORDO" (la sigla l'èra S.V.Q.F.O.), un "åurden" pròpi cunpâgna quall dla *Giarrettiera* o a

ai *Cavalieri di Malta*. Pò ai èra un èter grópp, la *Federazione Italiana Goliardi Anziani*, mo qué la sigla ai la mití vuèter...

Dâpp finè la guèra con ä l sâu dsgrâzi, i sacrificèzzi e la pòra, con al "búmm" econòmic ai turnè la vójjia ed divartîres e šburdlèr: figurèv mò se sta atmosfèra la psèva manchèr ai studént universitèri! La Gugliardî la turnè a ciapèr fôrza e vigâur, fòrsi con tròpa esuberànza in zèrti ucašiàn, mo csa vlív mâi, i zûven i én zûven, con tótti ä l sâu qualitè e i sû difèt. Par quatörg'/quèng' ân la fèsta däl matrèccol la turnè in gran spállver, con èter persunâg' dala fantasi scadnè e con la fâza tòsta da mascarères da cardinèl, profesûr furastîr, minésster e diplomâtic acsè bän fât da fères arzävver con tótt i unûr.

Däl vòlt ai dèva al chès ch'ai scapèss däl paròl e di cunportamént un pôc tròp azardè, tant che pió d una vólta l andé a finîr con socuanti man ed cazût e con l arèst. Qué ai vgnèva al tûren dal questâur ed Bulaggna, Federico Rendina, dato che in mèz ai casén cunbinè dai studént ai èra sänper anc i sû dû fiû Franco e Massimo. Am piès d arcurdèr che anc al séndic Dâzza l ha sänper avó un òc' ed riguèrd, tanta senpatî e... tanta pazénzia par zèrti manifestaziàn di studént. Dal 1946 la *Festa delle Matricole* la turnè in vétta con di èter sugèt inpagâbil par fantasi, iniziâtiva e fâza da machèr al carbúrro, che mé ai ho avó la furtónna ed cgnósser personalmânt, brîša sâul da studént mo anc int l'ativitè profesionèl: Sergio "Cec" Sacchetti, Antonio "Tonino" Pistani, Arrigo "Ciccio" Lambertini, Leonardo "Nardo" Giardina e tant èter fra dutûr e farmazéssta.

Una bûrla famâusa – a vrèv dîr stòrica – la fó qualla fâta da Antonio Belletti int l'estèd dal 1948, una bûrla ch'l'avè par pòsta una zanna par ventquâter parsân! In via Venezian ai èra un pisadûr, con i dû bandón laterèl ed proteziàn, fisè int al mùr dal Palâz Comunèl in dôvv ai é un bèl merciapî lèrg, pròpi in fâza al Barr Venezian. Par di mutív d igène, al pisadûr l èra stè spustè vént o trânta mèter pió avanti e alâura i padrón dal barr i pinsènn ed métter socuànt tavlén int al sît in dôvv prémma ai èra al cèssu. Un bèl dé al nòster Belletti, atrezè con una

zanatta bianca e un pèr d ucialón nîgher da urbén, al pasè stramèz ai tavlén pr andèr pò a sistemères pròpi dnanz a cla bulè in dôvv fén a púc dé prémma ai èra stè al pisadûr. E lé al eminzipié a dsfiubères la sfassa. I cliént, ch'i avèven bèle capé cum la srèv andè a finîr la fazannda, i ciamènn al camarîr che, dâpp avair bató una man só la spâla dal fént urbén, al s sinté arspånnder: "*T an vadd ch'l é occupato?*", e intânt l avèva tachè a pisèr... Al camarîr, spiegandi che l'ubicaziàn dal vespašiàn l'èra mudè, tgnàndel pr un braz al le conduès vérs la nôva destinaziàn, in st mânter che Belletti al spisajé in zà e in là fén ch'an l'avè fâta tótta... vinzànd acsè la sô dscumèssa.

Episòdi cme quasst e tant èter i rapresântèn una tstimugnanza fundamentèl d una Bulaggna ch'l'ha completamânt trasfurmè al sô stîl ed vétta. A prupòsit ed persunâg': in chi púc dé ch'a pruvèva a métter zâ sti socuànt arcòrd, avän pèrs Êrio Testi, che con sô pèder al fabbrichèva däl biziclàtt cgnusó in tótt al mând, druvè dai curidûr profusionéssta pió famûs e pò, insämm a Malaguti, i han fât di muturén tante che bî e bón che i giapunîs i han tgnó cupièri in pén! Al s n é andè anc al cumendatâur Franco Busi, un inprenditâur ed stîl bulgnaiš, un vair Mecenate, ch'al s é fât aprezèr par tanti sâu iniziâtív particulèr. Par divèrs ân l ha urganizè a Mungardén al Festival däl Band mušichèl da tótta l'Itâglia! Avän pèrs Altèro e an stâg a dîr nómm e cugnómm, parché par nuèter bulgnîs Altèro al vlèva dîr un quèder ed pizza profumè e apanna sfurnè... E anc Luciano Spolaore an starà pió drî dal bancân dla sô Ustarî dal Sâul, int i Ranûc': Luziàn l ha arzònt al sô amigån padre Marella, ch'l andèva a scaldères con una tâza ed lât ed banda dala stû lé, int l'ustarî pió antîga d Itâglia. Ai ho vló métter insämm la gugliardî con stî quâter persunâg', parché i avèven un patrimonî in cumón: la vójjia ed stèr insämm a dscàrrer e šburdlèr, a comunichèr e a capîr al parché däl còs con fantasi, spîrit, cordialitè e umanitè. Tótta mercanzî che al dé d incû as fà sänper pió fadîga catèr.

Elio Evangelisti

Al fularén

Al biscòt dla Margarétta

Quand la vècia nunéina Margarétta la fó pròpi vècia cme al cócc, l'andé a stèr al ricòver, int una stanziénna ed trî lét dóvv ai stèva bèle dâu vcénni, vèci cunpâgna lí. La Margarétta la s mité sóbbit int una pultrunzénna atais ala fnèstra e la sbrislé un biscòt sacc in vatta al bancalàtt.

- *Benéssum, acsé i arivaràn àl furnìg!* – àl génn àli ètri dâu vèci tòtti unbrâusi. Invèzi dal zardén a i arivé un pasarén ch'al dé socuànt bcût ed gósst a cal bân biscòt es al vulé vî.

- *Ecco* – àl balusénn àl dâu vèci – *cus'ì èt guadagnè? L ha bchè e l é vulé vî. Pròpi prezis ai nûster fiû ch'ì s n én andè pr al mând chisà dóvv e ed nuèter ch'ai avàn arlivè i n s arcòrden gnanc int àl tâni di sant.*

La vècia Margarétta la n gé né ri e né ba, mo tòtti àl matén la sbrisléva un biscòt in vatta a cal bancalàtt e al pasarén l arivèva a magnèr sänpr int al stass urèri, puntuèl cme i vcén dal ricòver quand i van a dsnèr. E s'an catèva brîsa àl sâu brîsel al s incazèva cme un galàtt. Dâpp un pô ed tänp, al cminziapié a purtèr anc i sù cinén, parché l avèva fât al nîd e i èren néd in quâter. E anca làur i bchèven cäl brîsel con un gósst pió grand ed quall d un bulgnais ch'al tâfia däl tajadèl. E tòtti àl matén i arivèven, fagànd un gran plócc se par chèsò al sòlit biscòt l avéss intardè.

- *A i è i tû pasarén!* – àl gèven alâura àl dâu vcénni ala Margarétta, fòrsi anc un pô invidiâusi. E lí l'andèva ed vulé – par mòd ed dîr – fén a un scartuzén, la rumghèva stramèz al buslòt dal cafà e a quall däl caramèl ed maila e in st'mänter la gèva:

- *Adèsi Bièsi, stè mò bunén, a sän qué ch'ariv!*

E àli ètri dâu àl bisbièven:

- *Eh, s'al fòss abâsta mètter un biscòt in vatta al bancalàtt par fèr turnèr i nûster fiû! E i vûster, Margarétta, duv éni i vûster fiû?*

Lí, però, an al savèva brîsa: fòrsi i èren andè in Amèrica o in Austràglia, mo la n s lasèva mégga cunfännder, la sbrisléva i biscutén ai pasarén, digandi:

- *Magnè pûr, dânca, ch'l é quall ch'ai vòl par fèruv cràsser la fòrza. Oi, par vulèr l'é necesèria!*

Pò, apanna i avèven finé ed bchèr al

biscòt, la i parèva só:

- *Fòrza pûr, csa stèv d asptèr? Útta, útta, che àli èli i én fâti par vulèr!*

Àli ètri dâu vcénni àl scusèven la mazòca pinsànd che la Margarétta la fòss un pô sbalinè parché, sebän ch'la fòss acsé vècia e acsé puvratta, l'avèva sänper quèl da regalèr sänza gnanc pretànnder che i i géssen grâzie.

Pò la vècia Margarétta, arivè ch'la fó la sò àura, la pighé i usvéi e i sù fiû i l inparénn saul dâpp un bèl pzòl ed tänp. Mo i stèven tante dío luntàn che al funerèl l èra bèle stè fât e an valèva pió la panna ed méttres in viâz. I pasarén, invèzi, i turnénn par tòtt l invèren sâura al bancalàtt dla fnèstra. E i seguiténn anc in premmavaira, sänper fagànd däl prutèst con un gran scaramâi parché i n catèven pió al sò biscutén. Pò ai suzdé che par fòrza dl'abitûdin, par ân e anòrum, i fiû dal pasarén, e pò i anvûd, e pò i fiû di anvûd par tanti generaziàn, i tirénn d lóng a andèr tòtt i dé in vatta a cla fnèstra. Inción d làur s arcurdèva zèrt ed cal biscòt, mo quall al fó al pió bèl monumânt che la Margarétta l'avéss psó desiderèr.

Gigén Livra

Pôver dialàtt!

Aièri, in quel mentre che andavo dentro nella tina, sono sblisgato in una bollata di sapone dove ci sgocciolava sopra il rubinetto che ha una persita per via della coramella che non tiene più bene, acosi ho sbattuto la gaggia la quale ci tenevo la lingua stra i denti e mi sono dato un mosgotto che dal gran male ho visto le strelle. Allora la mamma a sentire tutto quel malippo è venuta a veddere e mi ha detto: "Mo sei bene un vago ocarotto, vè! Và bén là vieni quà che ti dò un bilino da piluccare!"

Nuèter bulgnîs a un zèrt mumânt as sän méss a dscàrrer in sta manîra con la cunvinziàn che al dialàtt al séppa popolèr e quindi volghèr, pôc rafiné e da pôver ignurànt. Acsé avàn trasfurmè la nòstra bèla lèngua uriginèl in un itagliàn dialetizè, con la conseguànza inevitabil d inavièr al dialàtt bulgnais lóng la strè dal declén e dla decadànza, acunpagnè dal sgargnazè ed quí ch'scàulten sänza capîr ch'ì rédden drî al nòster pasè, al nòster valâur, ala nostra dignitè e, sâuratòtt, ala nòstra cultûra.

Quand ala fén dal 1800 Antonio Fiacchi al scréss "Al sgnèr Piréin", al fé al ritràt dla famajja Sbolenfi: Pirén, al maré, la Lucrèzia sò mujèr e la fiòla Ergía, la famajja téppica per mentalitè, inserimànt sozièl e cultûra di burghîs, di budghèr, di inpiegghè, di cumerziànt e al méss in evidànza pròpi sta môda ed dscàrrer un itagliàn ch'ì cgnusèven pôc e mèl, abandonànd al sò dialàtt che invèzi i savèven ala perfeziàn. Ste ritràt Fiacchi al l ha realizè in mòd esenplèr, con spîrit e ironî, ma sâtta sâtta un pôc ed malincunî e amarazza. A cunfairma ècco què al prèmmi raig dal sò pèz "Giuri pel vino":

"E naturalmente acetai, trattandosi di vino. Dichino pure la verità, non avrebbero acetato anche loro nei miei pagni? Non sò comme quei signori del comitato even savó che nella bevanda non mi tiro indietro, ma pò che sia compatente in materia, questo non potrei giurarlo."

S av capitéss l'ucasiàn, lizî "El sgnèr Piréin" di Antonio Fiacchi e a capirî mèi quall ch'a vói dîr. I genovîs in s vargâggnen brîsa a mètter un "belìn" ògni dâu paròl, cum i fan i venezian con "mona" o i sizigliàn con "minchia", tant par fèr un quèl esänpi. Què a Bulaggna, dóvv al sintí pió dîr, cèr e natt, un bèl "sòcc'mel"? L'é dûra, brîsa inpusèbbil, mo l'é dûra parchè l é brótt, l é volghèr, l é urdinèri e avàn truvé la manîra ed quajunèrel con "sòppa", "sòrbla" o al mâsum "sòccia".

Pôver dialàtt, cum t î ardótt mèl!

Elio Evangelisti

Nâ, chèro Élio, mé an sän brîsa d acòrd. Mé a sän cunvént che cal tîp ed linguâg' che t dí té, a metè strè stra al dialàtt e l itagliàn, al "toscuìggnò" insâmma, al séppa pió che èter un espediànt teatrel o leterèri adutè dai autûr par fèr rédder la zânt. A dégg quasst anc parché ste soluziàn linguéstica l'é stè adruvè anc da Eduardo in napoletàn, da Ferravilla in milanais, da Govi in genuvais, adiritûra da Shakespeare (i bacâi dal chèp däl guèrdi in "Molto rumore per nulla"). Dimónndi pió mudestamânt, anca mé ai ho fât bacajèr in toscuìggnò la Mercèdes int la cumèdia "Festa di matrimonio" (e ala brèva Roberta Nanni ai é tuché d inparèr a memòria tòtt chi stranbùc' che mé ai

ho méss in bâcca!). E tótti âl bestialité ed “Donna Tuda Del Ragno” in duvv vlaggna métti? Quand Zisarén Pzòl al creé al persunâg’ ed sta lavandèra dvinèté récca con un “tragg” al totocalcio, al câulp ed gênì al fó quall ed fèrla dscârter int un itagliàn-bulgnaìs acsé ridéccuel che, pió che i fât cuntè, la fó pròpi quassta la fôrza còmica dâl stòri. Se pò ai azuntân la vâus dl’Înes Ciaschetti, al quèder l é complèt.

T è da stèr a savair anc che stra d nuèter (e quand a dégg “nuèter” a m intând Gigén Lîvra, Dagnèl Vitèli, Bertén d Sèra, Âmos Lèli al strulgân eletrònic, Aldo Jèni e mé) adruvân un linguâg’, séppa mo scrètt o bacajè, ch’al s arvîsa dimónndi al toscuìggno. L’é la nòstra manîra ed fèr i èsen, sburdland con al nòster dialàtt, pròpi parché ai vlân un bân dl’ânma...

Un zâl ed curtîl

L’Ida la mité int la mastèla al rømmel e al tridèl ed furmintân. La i vudé, da un’ètra mastèla, un fil d âcua, pò la taché a inpastèr incôsa con la man, zuntând dl’ètra âcua fentânt che al pastân a n fó dla gîossta cunsistânza. L’andé dânter al srâi dâl galén e la rinpé tótt i scudlût ch’a i èra par tèra: cadén ruznént, buslût amachè, câncchi sbrindalè.

Âl galén, âl tòchi e âli anâder i i curénn drî e i tachénn a bchèr con fûria, andând con i pî dânter ai scudlût, e parândes vî ónna con ch’l’ètra a cûlp ed bèc.

Pò l’Ida la turné int al curtîl par ciamèr âl dâu ciòzi, parché la i avèva preparè una cânca a pèrt, in môd che âl bìsti pió gròsi in pistèssen brîsa i pipièn. Âl dâu galén âli arivènn ciuzând, ónna tirândes drî una cuvè ed pipièn zâl e grîs, ch’l’ètra con una fila ed nadren, fiû adutîv ed cla mâma premurâusa.

Quand l’Ida l’avé finé ed guarnèr al bìsti e d antèr al pulèr, e la turné fòra, la vdé in mèz al curtîl un fagutén zâl. Al parèva... sé, l èra pròpi un nadren! Chisà parché al n èra brîsa andè drî a chi èter! Al le tulé só, al le tasté, la i slunghé âl zanp: al parèva ch’l avéss incôsa a pòst, mo s la pruvèva a méttrel zâ, an s muvèva brîsa.

In cal mântèr dû ûc’ i avèven véssst tótti âl sâu mòsi: l’Anna, sèt ân, in pî in vatta a una scrâna dnanz ala fnèstra, la guardèva zâ int al curtîl.

- *N vèt pió a girèr in biziclatta?*
- *An n ò pió vóija, e pò ai ò da fèr i cónpit...*

Dâpp a dâu âur, la mèder la i gé:
- *Vâ bân zâ dal’Ida a tôr al lâ, prèmma ch’ai véggna al latèr...*
- *Vâi té stasira, mé ai ho da studièr la poesî...*

Cla síra, a zanna, con la famajja datauren ala tèvla, la mèder la gé:

- *L’Ida la m ha détt ch’ai é môrta una nadrénna. Puvratta, sperân ch’an séppa brîsa al cminzéppi d una murî... E incû l’Anna l’é stè dimónndi brèva, l’ha scrètt e studiè tótt al dâpp mezdé!*

Al pèder al guardé la ragazòla par ludèrla, mo lí la tgnèva i ûc’ abasè int al piât. An i gé gnînta, mo dâpp, in st mântèr che la mèder la lavèva i piât, al la tulé in vatta ai znûc’:

- *Alâura, m la dît la poesî?*
L’Anna, tótta cuntânta, a i la gé.
- *T î stè brèva, t è studiè in pòst ed girèr in biziclatta...*

- *Prèmma ai ho girè un pòc...*
- *E n i èrni brîsa i nadren dl’Ida int la câurt?*

- *Sé... an al sò brîsa, a n i ho brîsa véssst!*

Ló l a i ciapé la gâgia par fères guardèr int i ûc’:

- *Alâura? T al sé ch’i n s dîsen brîsa âl busî!*

L’Anna l’arèv vló sparfundèr in cal mumânt. A i pasé par la mânt âl sculazè dla mèder, la bacatta ed sò pèder int âl ganb, l’Ida ch’l’an i arèv mâi pió regalè l ôv apanna livè da bâvver ancâura chèld...

- *An sân brîsa stè mé! Quand a sân pasé in biziclatta ló l èra bèle agufè zâ!*

- *Aténti...!* – e in cal mântèr al slunghé la man vèrs la bacatta pugè int un cantân dla cusèrna.

- *A n ho brîsa fât apòsta... l’a n é brîsa câulpa mî: ló al curèva e l é vgnó sâtta ala rôda!*

La man la s tiré indrî, mo al guèrd al fó pió tremând ed tótti âl puniziân che lí l’avèva imazinè.

L’Anna an l arèv mâi pió dscurdè e par tótta la vétta l’arèv detestè âl busî e i busèder.

La Nòccia d Bastèl

La nòstra estèd al Pânt dla Biânnda

Pr arspânnder a tótt quí ch’i vòlen cgnósser i progrâma dla pròsima stasân int la nòstra *Arena del Navile*,

ècco què: ai 22 ed zóggna a farân la Fèsta dal Pânt dla Biânnda; ai 26, 27 e 28 sânpèr ed zóggna a mitarân in sèna “Via della Grazia 53” con la Cunpagnî dal Pânt dla Biânnda. Int al mais ed lói, invèzi: spetàcuel tótti âl sîr dai 6 ai 20. E tótti âl sîr, par chi vòl, ai srà dâl bôni carsintén e i zlè!

La siânza di nûster vîc’

Artemîsia (*Artemisia vulgaris*) – amarella, canapaccia, assenzio di siepe, pianta comune nelle siepi e luoghi incolti con fibre tessili, onde il nome di canapaccia, e con proprietà medicinali, usata in farmacia. Si dà pure questo nome alla matricaria (*Matricaria parthenium*, *Pyrrhethrum*, *Leucanthemum*) – adoprata dalle donne contro i mali della matrice; e ciò dal nome della Regina Artemisia, la quale vuolsi sia stata la prima ad adoprarla a tale uso.

Da: G. Ungarelli, *Le piante aromatiche e medicinali nei nomi, nell’uso e nella tradizione popolare bolognese*.

Tipografia Luigi Parma, 1921.

Al Pânt dla Biânnda nómmer 71

Mais d avréll dal 2008

Diretâur iresponsâbil e limusnîr:

Fàusto Carpan

Dséggn uriginèl:

Lupâmbbol (Wolfgang)

Umberto Sgarzi

Matitâza (Giorgio Serra)

Coretâur di sbâli: **Bertén d Sèra**

Strulgân eletrònic: **Âmos Lèli**

Spediziân: par pòsta, purtròp.

Abunamént par pòsta: almânc 15 € al ân.

Indirèzz:

FAUSTO CARPANI

Casella Postale 3179 Bo. Ponente

Via Saffi 30/32

40131 BOLOGNA

tel. cell. 339-3536585 – fax 051-385283

fausto.carpani@alice.it

Tótti i scrètt in dóvv an i é brîsa indichè l autâur i én ed Fausto Carpani.

Al dizionèri ed riferimânt par cäl paròl ch’âli én difèzzil da capîr l é quasst:

Lepri – Vitali

Dizionèri

BULGNAIÏS - ITAGLIÁN

ITAGLIÁN - BULGNAIÏS

Pendragon, 2007

I sît bulgnîs i én quissti:

www.pontedellabionda.org

www.clubdiapason.org

www.comune.bologna.it/bulgnais

www.lafamigliabolognese.it

www.bulgnais.com

www.marcopoli.it

- Carpani e i sù amîg -
- Le conferenze storiche di Marco Poli -

APRILE

Venerdì 18 ore 21	Teatro Testoni di Casalecchio: “Âcua, pèder!” Fausto Carpani con Gigén Lîvra, Antonio Stragapede e le immagini di Giorgio Serra (Matitaccia) per una serata benefica organizzata dai Lions Club per portare l’acqua in un villaggio del Madagascar. Per i biglietti di invito telefonare allo 051-4210709
Domenica 20 ore 11	Alla Casa dell’Angelo (via San Mamolo 4): “La peste del 1630 a Bologna”. Conferenza di Marco Poli. Ingresso libero.
Lunedì 21 ore 16	Casa della Conoscenza (via Porrettana 360, Casalecchio): “Il canale di Savena e il torrente Aposa”, conferenza di Marco Poli con la partecipazione di Fausto Carpani.
Domenica 27 ore 21	Festa de l’Unità “Piazza Senior” (P.zza XX settembre – Porta Galliera): Carpani e i sù amîg.
Lunedì 28 ore 18	Centro Civico Lame (via M. Polo 51 – Bologna): presentazione del libro di Fausto Carpani “Al sgnèr Pirén 2000”. Intervengono Amos Lelli, Luigi Lepri, Marco Poli, Giorgio Serra, Roberto Serra.